	Kod ucznia									
			-			-				
	Dzień			**Miesiąc**			**Rok**			
pieczątka WKK	**DATA URODZENIA UCZNIA**									

KONKURS Z GEOGRAFII

DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu,

witaj na III etapie konkursu z geografii. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 24 strony i zawiera 26 zadań. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- **Nie używaj ołówka, korektora i długopisu zmazywalnego.**
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania:

140

***Pracuj samodzielnie*.**

Powodzenia!

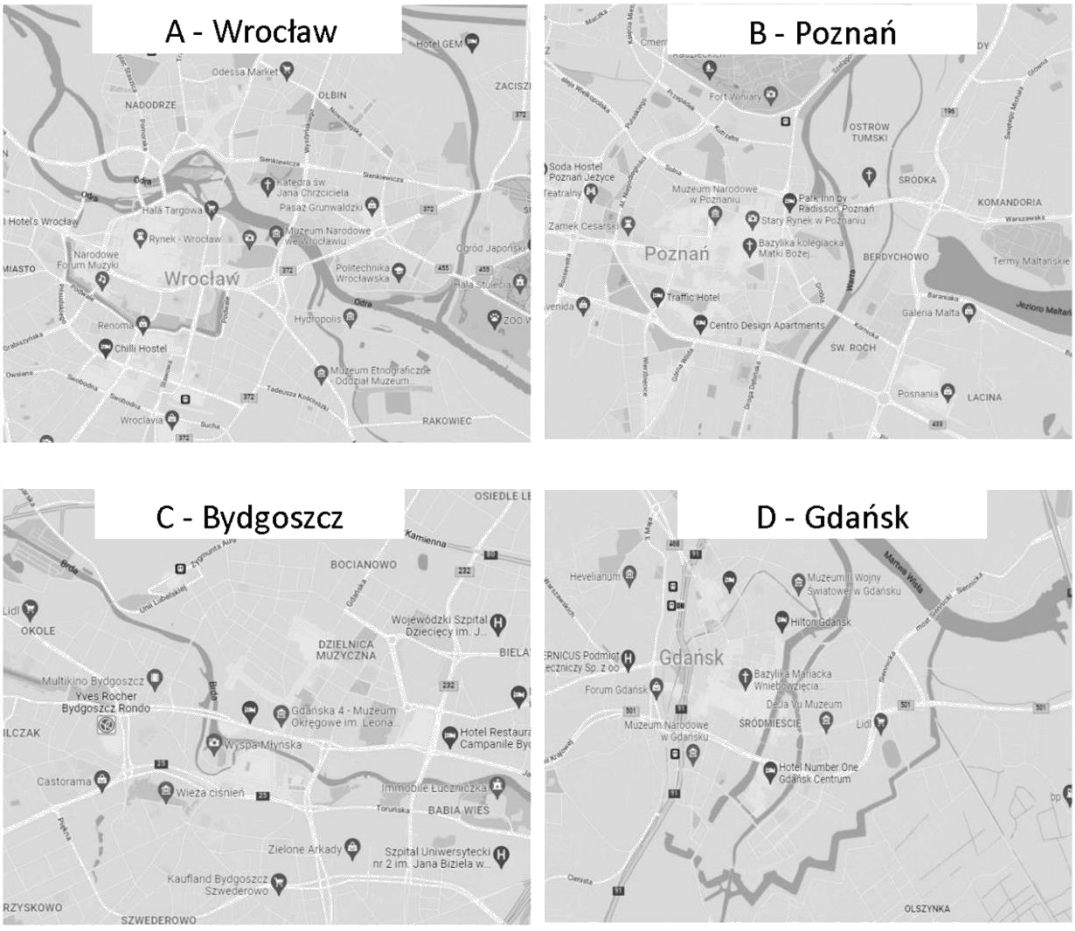
Fotografia do zadań nr 1 i 2.

źródło: domena publiczna

Zadanie 1. /0-1p./

Na fotografii przedstawiono jedno z miast wojewódzkich, na poniższych mapach zlokalizowane są 4 miasta wojewódzkie.

Źródło: Google Maps , dane 2021 skala dla wszystkich obrazów 500 m

Na fotografii widoczne jest miasto przedstawione na mapie:

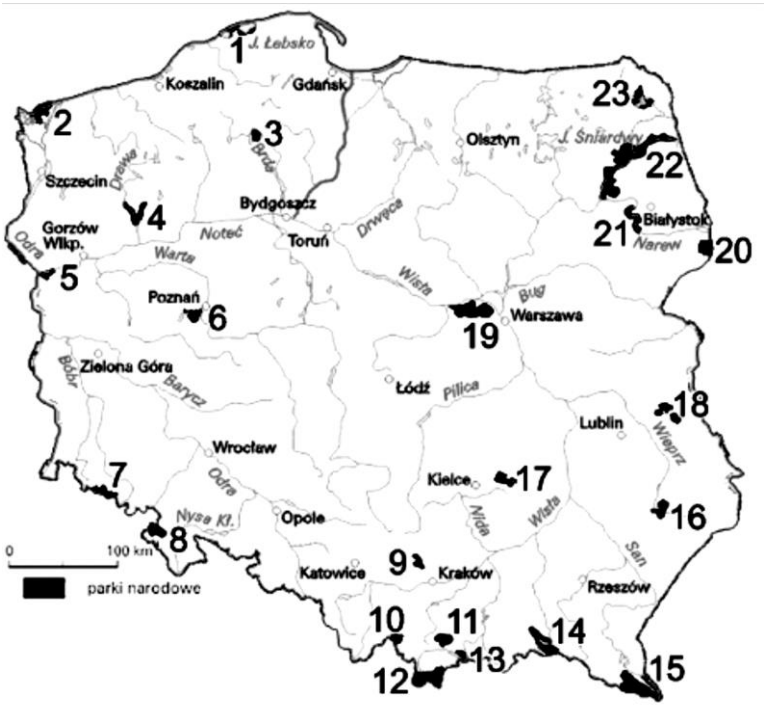
A B C D

Zadanie 2. /0-1p./

Podaj nazwę województwa, którego stolica widoczna jest na fotografii.

Województwo …… .

Mapa do zadań nr 3 i 4.

Zadanie 3. /0-14p./

Na mapie konturowej Polski przedstawiono położenie parków narodowych. Uzupełnij poniższą tabelę o brakujące informacje

Lp.	Opis parku narodowego	Nr na mapie	Nazwa PN
1	Znajduje się on w południowej części województwa pomorskiego. Ekosystemy leśne zajmują 83% powierzchni całkowitej. Na jego terenie znajduje się 21 jezior. Największym z nich jest Jezioro Ostrowite.		
2	Jest drugim najstarszym parkiem narodowym w Polsce i jednym z pierwszych w Europie. Park chroni fragmenty najlepiej zachowanej puszczy - ostatniego w Europie fragmentu lasu pierwotnego		

3	Park swoim zasięgiem obejmuje najciekawsze, centralne pasmo górskie, w tym masyw Turbacza. Lasy stanowią aż 95% powierzchni parku, liczne są w nich drzewa w wieku powyżej 100 lat. Największym bogactwem gór jest puszcza karpacka.		
4	Swoim obszarem obejmuje tereny puszczy w pradolinie Wisły. Najbardziej charakterystycznymi elementami jego krajobrazu są wydmy oraz obszary bagienne. Uważa się, że tutejsze wydmy stanowią najlepiej zachowany kompleks wydm śródlądowych w Europie.		
5	Prowadzone jest tu hodowla koników polskich. Jest najbardziej zalesionym parkiem w Polsce, lasy zajmują 95,5 % jego powierzchni. Obejmuje najcenniejsze przyrodniczo obszary województwa lubelskiego.		
6	Jest jednym z najbardziej zalesionych parków w Polsce. Lasy, stanowiące nawet 95% powierzchni, są domem dla 187 gatunków pająków. Na górskich grzbietach można spotkać charakterystyczne rumowiska skalne zwane gołoborzami.		
7	Znajduje się na trasie głównego szlaku przelotu ptaków wzdłuż wybrzeża Bałtyku. Stąd też można tutaj spotkać ponad 230 różnych gatunków ptactwa. Najwyższe klify osiągają wysokość aż 95 m, a destrukcyjny wpływ morza na klify przesuwa linię brzegową o około 80 cm każdego roku.		

Zadanie 4./0-6p./

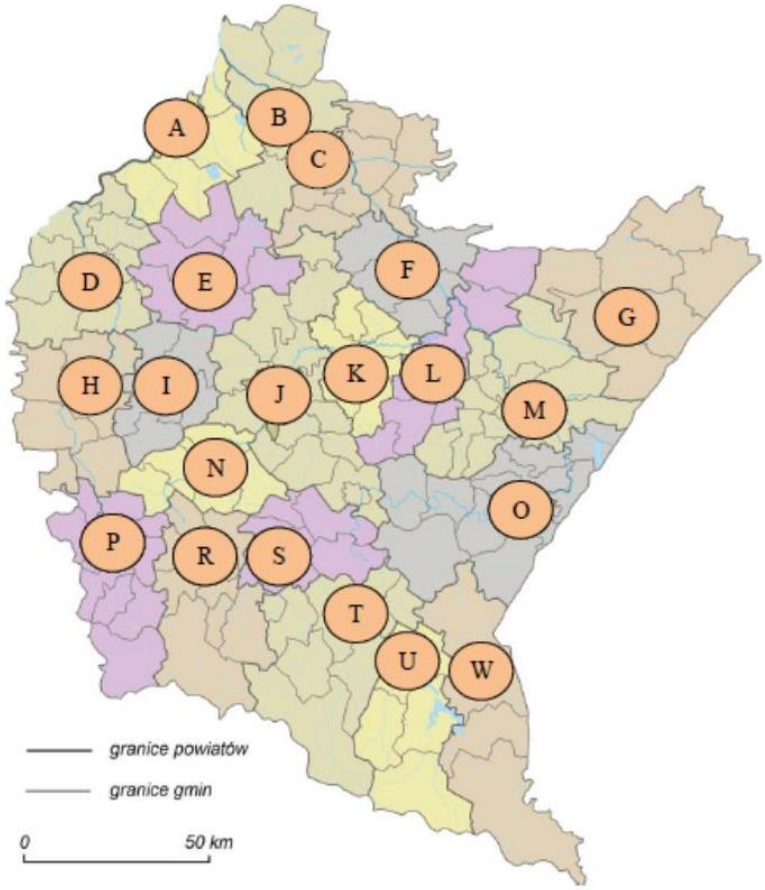
Podaj nazwę parku narodowego oraz numer jakim został oznaczony na mapie

a. W tym PN najwcześniej w dniu równonocy występuje górowanie Słońca ……, nr ……;

b. W tym PN w lecie najpóźniej zachodzi Słońce ……, nr…..;

c. W tym PN w zimie najdłużej trwa dzień …….., nr …… .

Zadanie 5./0-10p./

Uzupełnij tabelę. Do informacji o mieście, które jest siedzibą powiatu województwa podkarpackiego dopisz jego nazwę i oznaczenie literowe z mapy.

Lp.	Opis	Nazwa miejscowości	Oznaczenie na mapie
1.	Położone jest na granicy Kotliny Sandomierskiej i Pogórza Strzyżowskiego. Słynie z produkcji cukru i jachtów morskich.		
2.	Leży na terenie Doliny Dolnego Sanu i Podgórza Rzeszowskiego, nad Sanem. Ważny ośrodek turystyczny słynny z możliwych do zwiedzania podziemi i renesansowego ratusza.		
3.	Miasto słynie z fortów, pracowni ludwisarskiej, licznych zabytków i muzeum fajek.		

4.	Posiada lotnisko międzynarodowe. Produkuje się w nim między innymi sprzęt AGD i silniki lotnicze.		
5.	Leży nad Wisłokiem, 30 km od Rzeszowa przy trasie kolejowej do Jasła		

Zadanie 6./0-3p./

Powierzchnia województwa podkarpackiego wynosi 17 846 km². Jaką powierzchnię zajmuje województwo na mapie wykonanej w skali 1: 500 000? Zaokrąglij wynik do liczby całkowitej wyrażonej w cm^2.

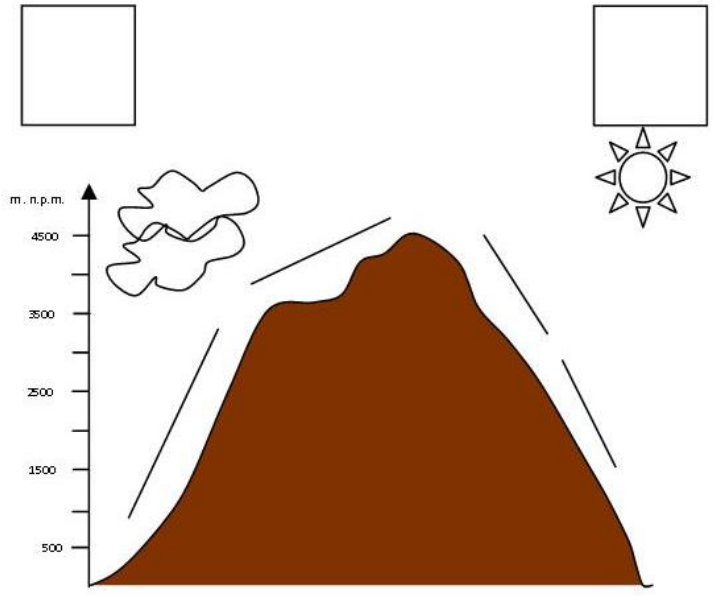
Obliczenia:

Odpowiedź:…….

Zadanie 7. /0-3p./

Wiatry typu fenowego występują w wielu miejscach na świecie w Górach Skalistych nosi on nazwę chinook, w Andach puelche lub zonda. Uzupełnij schemat tworzenia się wiatru fenowego.

- dorysuj groty strzałek tak aby wskazywały kierunek wiatru;
- w kwadratach wpisz odpowiednio słowa WYŻ i NIŻ

Zadanie 8. /0-6p./

Oblicz jaka temperatura będzie panowała na wysokości 1500 m n.p.m. po stronie dowietrznej jeżeli po przeciwnej stronie pasma górskiego na wysokości 500 m n.p.m. panuje temperatura + 12º C. Najwyżej położony punkt leży na wysokości 4 550 m n.p.m.
Pamiętaj, że po stronie stoku dowietrznego temperatura wraz z wysokością maleje o 0.6°C/100m. Natomiast po stronie stoku zawietrznego powietrze ociepla się o 1°C/100m.
Obliczenia:

Odpowiedź:…….

Zadanie 9. /0-4p./

Korzystając z tekstu źródłowego oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

W niedzielę na Wyspach Kanaryjskich pierwszy raz od 50 lat wybuchł wulkan CumbreVieja.

Media donoszą, że przerażeni mieszkańcy miejscowości Todoque uciekają przed zbliżającą się lawą. Zabierają tylko to, co najpotrzebniejsze i najcenniejsze. Pakują swoje rzeczy do samochodów i udają do punktu zbiorki dla ewakuowanych wyznaczonego przez Gwardię Cywilną.

Do tej pory z obszarów wyspy La Palma zagrożonych lawą wulkaniczną ewakuowano 6 tys. osób, ponad 180 domów zostało zniszczonych, a 6 głównych dróg pozostaje odciętych dla ruchu. Lawa zalała 153 hektary pól, w tym plantacje bananów kanaryjskich, owoców awokado i winogron. Wyrządzone szkody szacowane są na 400 mln euro.

Obecnie dwa jęzory lawy posuwają się wolniej, z prędkością 20 metrów na godzinę i znajdują się ok. 2 km od wybrzeża. Wpłyniecie do morza może zająć kilka dni.

Obawy koncentrują się na toksycznej chmurze złożonej m. in. z dwutlenku siarki, która zmierza w kierunku kontynentu. Emisje gazów wulkanicznych mogą powodować

występowanie tzw. kwaśnych deszczów. Niebezpieczeństwo dla mieszkańców La Palmy stanowi również popiół wulkaniczny, który może powodować urazy dróg oddechowych, oczu i skory - ostrzegli eksperci. Lokalne władze zaleciły nieopuszczanie domów, na które spada popiół, a także zamkniecie drzwi i okien.

Wulkan może pozostać w stanie erupcji przez wiele tygodni, a nawet kilka miesięcy, w zależności od ilości zebranej pod powierzchnią magmy.[…]

Lawa wydostaje się przez 9 szczelin w południowym obszarze Combre Vieja, jednym z najbardziej aktywnych kompleksów wulkanicznych na Wyspach Kanaryjskich.

Erupcja wulkanu spowodowała podniesienie się wyspy La Palma już o 25 cm.

Źródło: www.rmf24.pl

a) Wymień 3 skutki wybuchu wulkanu mające wpływ na środowisko Wysp Kanaryjskich.

1.……
……..……..……..;

2.……
……...……..……..;

3.……
……..……...…… .

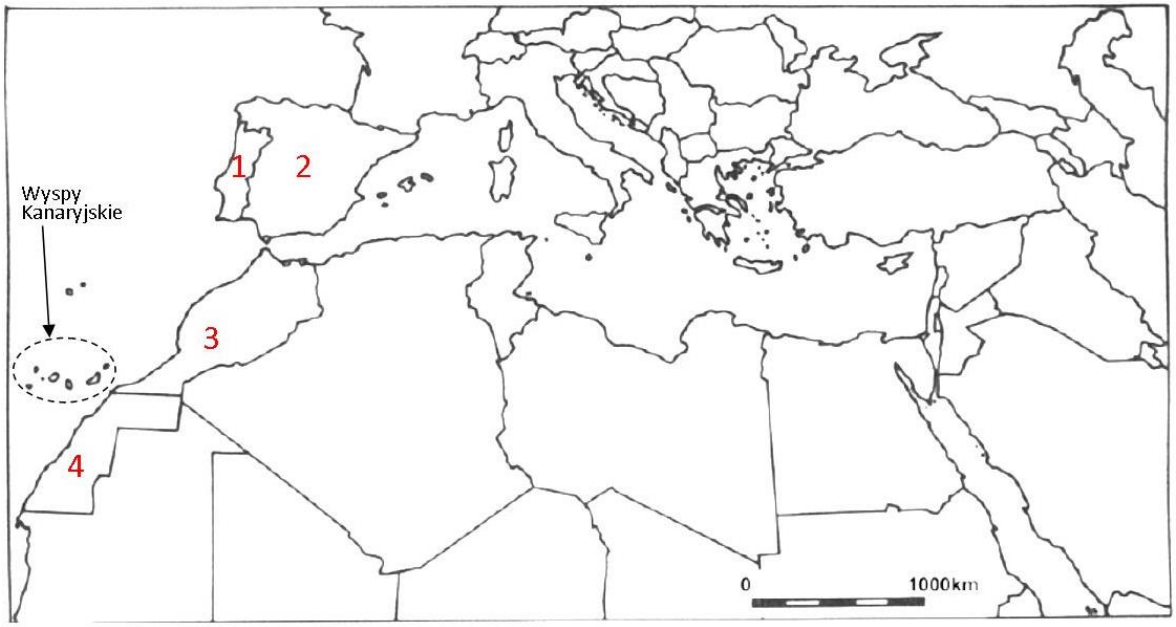
b) Wymień 3 zagrożenia wynikające z wybuchu wulkanu mające wpływ na życie mieszkańców Wysp Kanaryjskich.

1.……..……
…….……..;

2.……
……..……..;

3.……
……..…… .

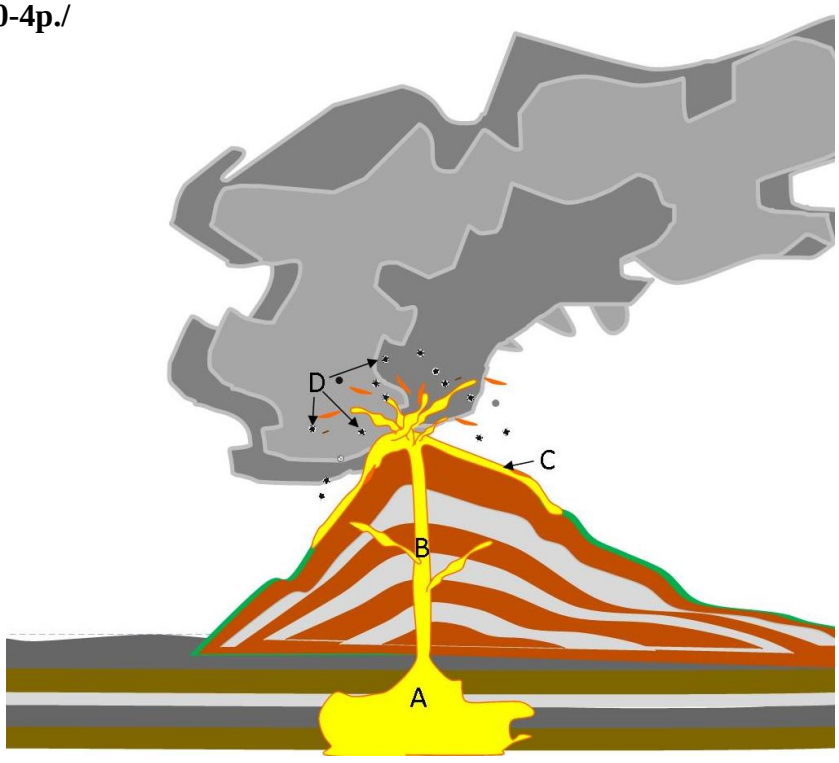
Zadanie 10. /0-1p./

Na mapie przedstawiono położenie Wysp Kanaryjskich. Są one częścią jednego z państw oznaczonych cyframi 1, 2, 3 lub 4. Podaj nazwę państwa oraz cyfrę, którym oznaczono je na mapie.

Nazwa państwa ……..... . Numer na mapie …… .

Zadanie 11. /0-4p./

Rysunek przedstawia schemat wulkanu. Wpisz nazwy elementów oznaczonych na rysunku literami A, B, C, D.

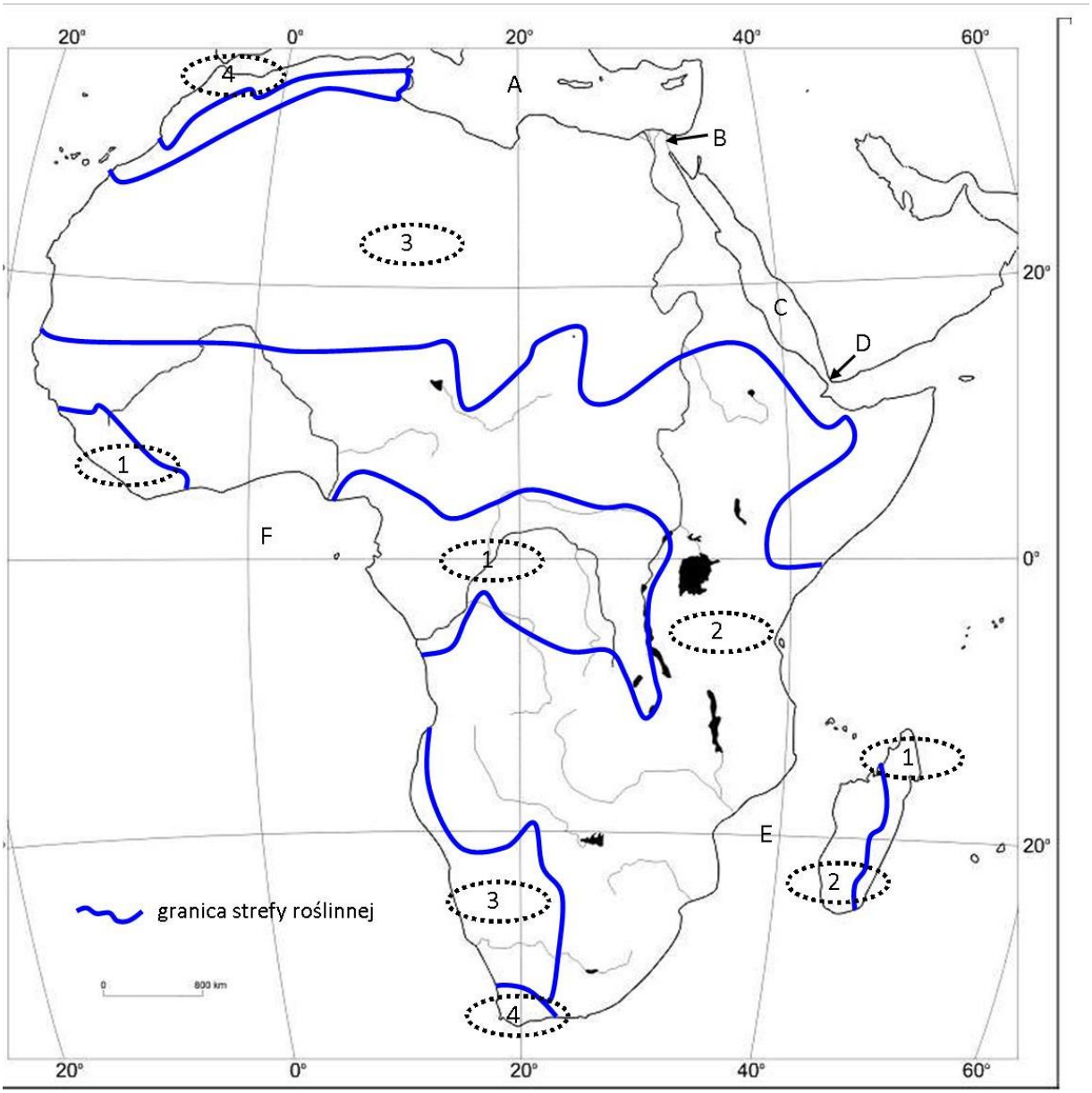
A - …… ,

B - …… ,

C - …… ,

D - …… .

Mapa do zadań nr 12 i 13

Zadanie 12. /0-9p./

Na mapie oznaczono numerami od 1 do 4 wybrane strefy roślinne w Afryce, z których trzy przedstawiono w opisach.

Uzupełnij tabelę. Wpisz obok każdego opisu:

− numer, którym oznaczono na mapie zasięg występowania strefy roślinnej

− nazwę strefy roślinnej wybraną spośród podanych

− nazwę zwierzęcia charakterystycznego dla strefy.

makia ***pustynia*** ***sawanna*** ***wilgotny las równikowy***

lampart ***nosorożec*** ***fenek*** ***berberyjka marokańska***

Opis strefy roślinnej	**Numer na mapie**	**Nazwa strefy roślinnej**	**Nazwa zwierzęcia charakterystycznego dla strefy**
Dominują wieloletnie, sucholubne trawy o twardych, ostrych liściach. Spośród drzew charakterystyczne są akacje i baobaby, które tracą liście w suchej porze zimowej.			
Strefa roślinna o największym zróżnicowaniu gatunkowym na Ziemi składająca się głównie z wiecznie zielonych drzew. Roślinność ułożona jest warstwowo.			
Na tym obszarze występują rośliny, które pojawiają się po ulewnych opadach. Mają bardzo krótki okres bujnego rozkwitu i wydawania nasion, a następnie ulegają uśpieniu, np. róża jerychońska.			

Zadanie 13. /0-6p./

Podaj nazwy obiektów zaznaczonych literami A-F na mapie Afryki.

A Morze ……..

B Kanał ……..

C Morze ……..

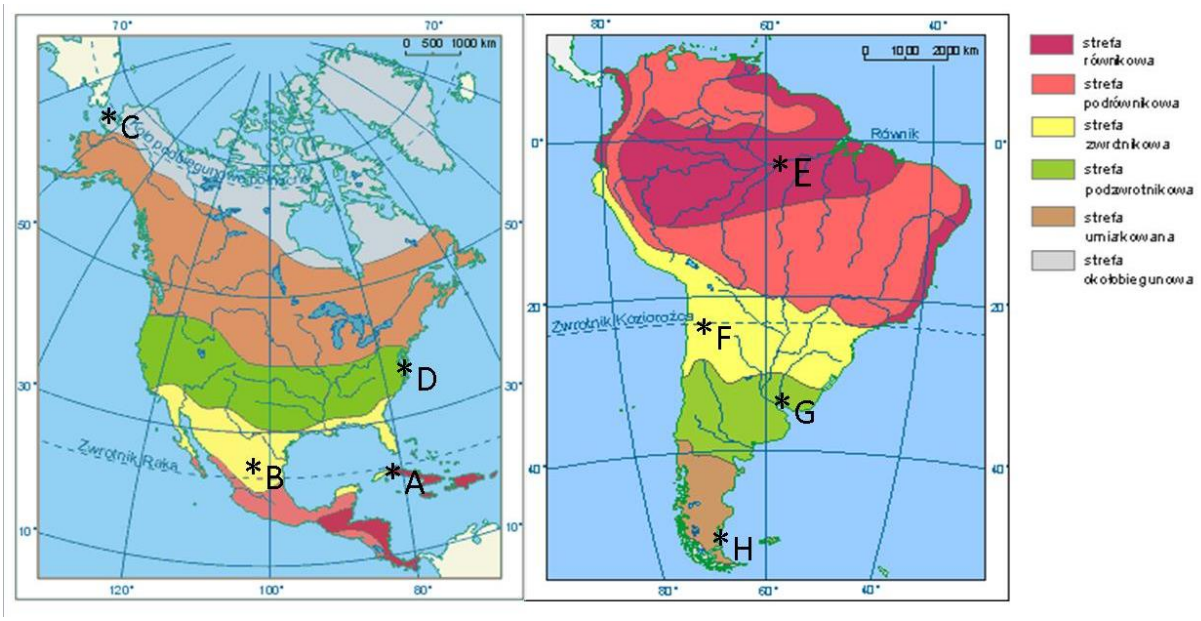
D Cieśnina ……..

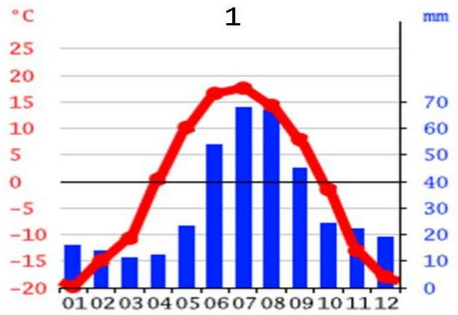
E Kanał ……..

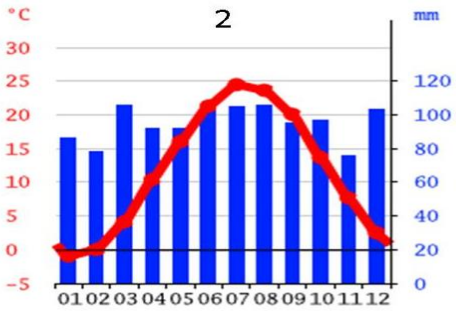
F Zatoka ……..

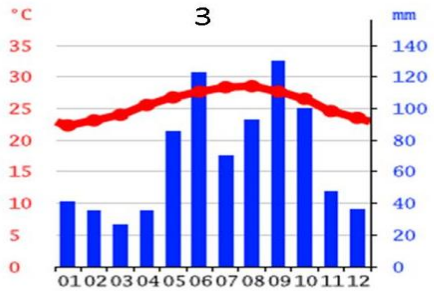
Zadanie 14. /0-6p./

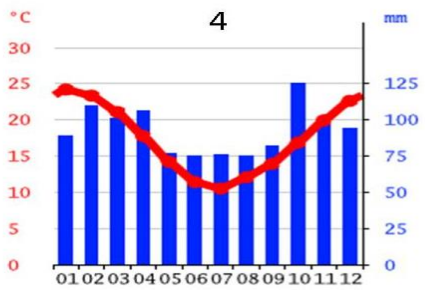
Na mapie przedstawiono rozmieszczenie stref klimatycznych w Ameryce Północnej i Ameryce Południowej. Literami A-H oznaczono stacje meteorologiczne. Poniżej umieszczono klimatogramy oznaczone cyframi 1-6.

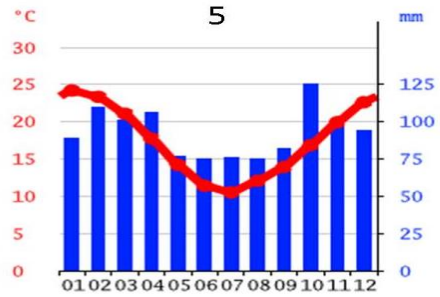

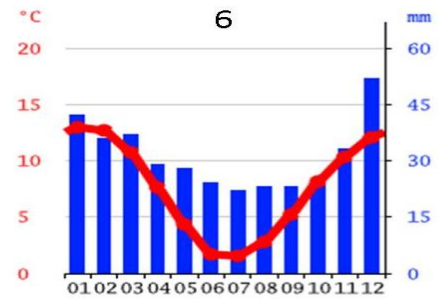

Źródło: https://pl.climate-data.org/

Dopasuj klimatogramy do stacji meteorologicznych A - H.

1 - ……..

2 - …….

3 - ……..

4 - ……..

5 - ……..

6 - ……..

Zadanie 15. /0-8p./

Nazwij zboże korzystając z opisów umieszczonych poniżej. Uzupełnij opisy wykresów umieść nazwę zboża nad wykresem prezentującym jego produkcję.

A) Do wzrostu nie potrzebuje bardzo żyznych gleb, jednak wymaga wysokiej temperatury powietrza, a niektóre jego odmiany także obfitych opadów. Najlepsze warunki do uprawy panują w Azji południowej i południowo – wschodniej.

……..…;

B) Do wzrostu potrzebuje bardzo żyznych gleb oraz długiego okresu wegetacyjnego. Słabo rośnie w klimacie gorącym i wilgotnym, największe obszary upraw znajdują się w strefie klimatów umiarkowanych oraz w strefie podzwrotnikowej.

……..;

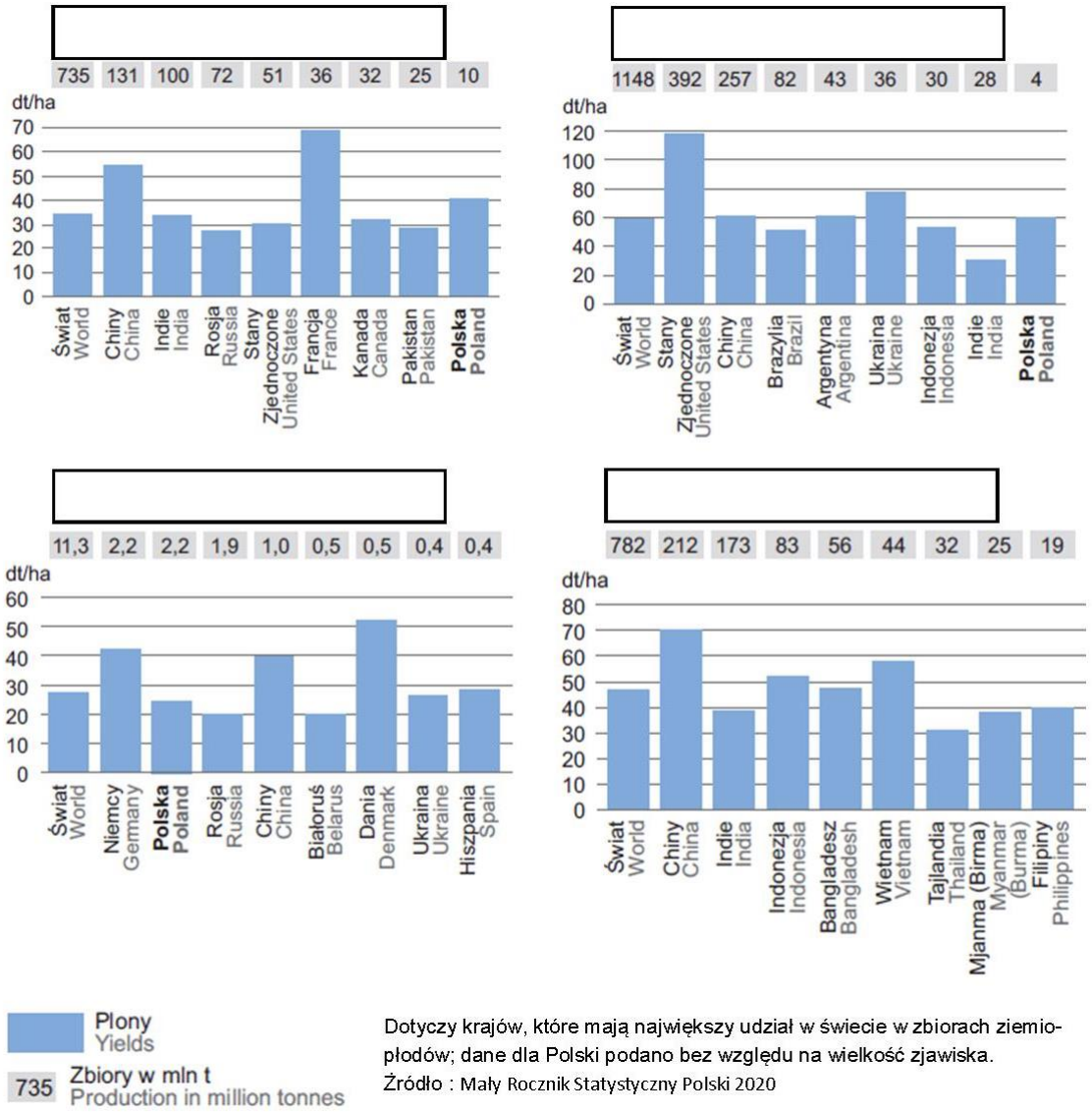
C) Do wzrostu potrzebuje bardzo żyznych gleb i umiarkowanych opadów. Ma długi okres wegetacyjny, uprawy znajdują się w wielu obszarach rozmieszczonych między równikiem a umiarkowanymi szerokościami geograficznymi.

……..;

D) Uprawiane jest na obszarach charakteryzujących się mało żyznymi glebami. Dobrze radzi sobie w trudnych warunkach, zwłaszcza w mniej korzystnej odmianie klimatu umiarkowanego.

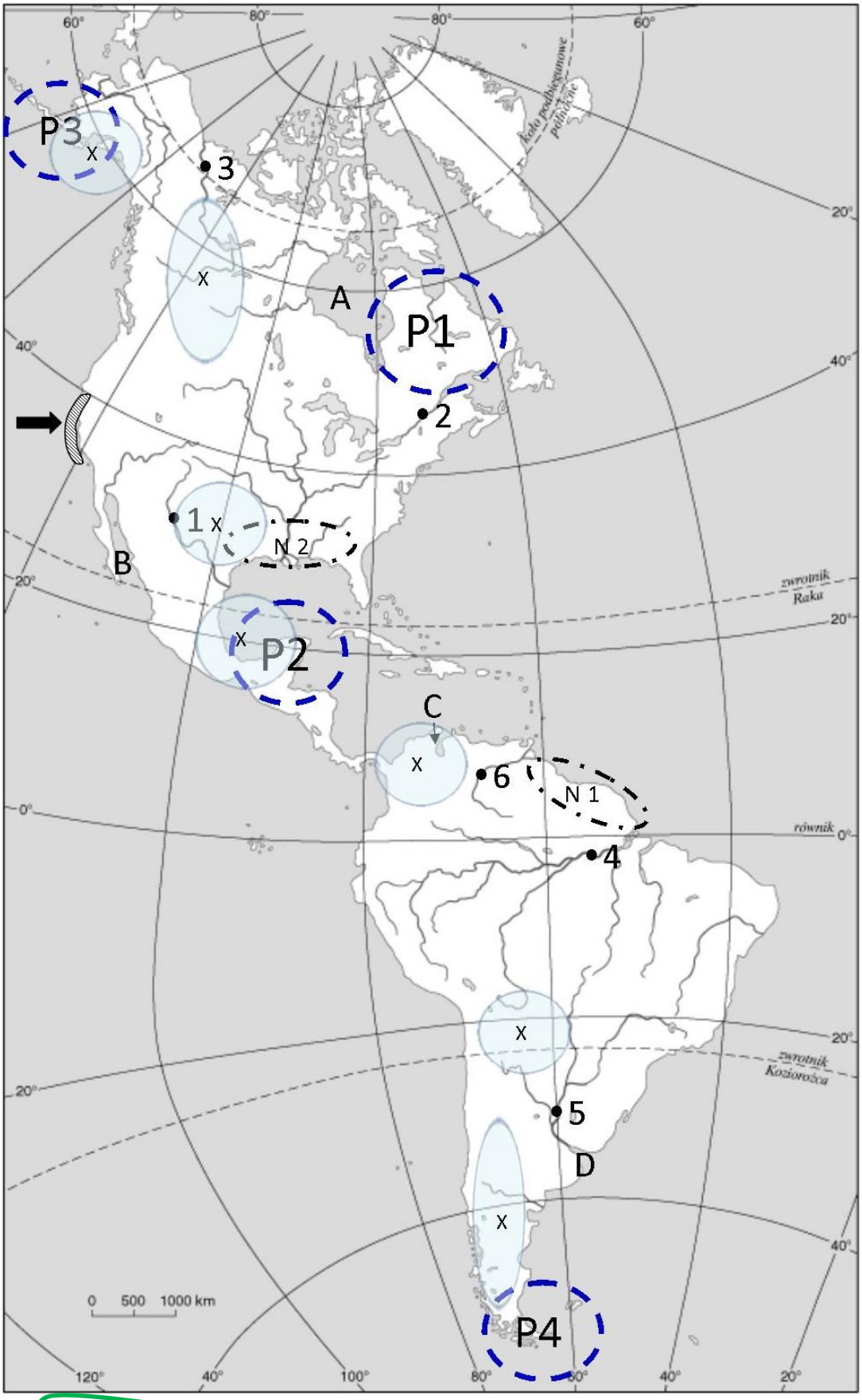
……

Zbiory i plony zbóż w 2018 r.

Dotyczy krajów, które mają największy udział w świecie w zbiorach ziemiopłodów; dane dla Polski podano bez względu na wielkość zjawiska.
Źródło : Mały Rocznik Statystyczny Polski 2020

Mapa do zadań nr 16– 20.

- obszary narażone na wiatry o których mowa w zad. 19

Zadanie 16. /0-4p./
Na mapie czarna strzałka wskazuje zaznaczony jeden z układów osadniczych noszący ogólną nazwę **megalopolis.**

a) Podaj 3 przykłady problemów z jakimi mogą borykać się mieszkańcy megalopolis.

1.……

2.……

3.……

b) Wybierz i zaznacz z poniższych nazwę megalopolis oznaczonego na mapie czarną strzałką.

1. BosWash,

2. Chūkyō,

3. ChiPitts,

4. SanSan,

5. Blue Banana.

Zadanie 17. /0-6p./

Podaj nazwy rzek oznaczonych na mapie numerami od 1 do 6.

1 - ……..……..

2 - ……..……..

3 - ……..…….

4 - ……..……..

5 - ……..……..

6 - ……..……..

Zadanie 18. /0-10p./

Podaj nazwy obiektów zaznaczonych symbolami na mapie Ameryki Pn. i Pd.

A Zatoka ……..

B Zatoka ……..

C Zatoka ……..

D Zatoka ……..

N 1 Nizina …….

N 2 Nizina …….

P1 Półwysep …….

P2 Półwysep …….

P3 Półwysep …….

P4 Półwysep …….

Zadanie 19. /0-2p./

a) Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedzi 1 lub 2, A lub B oraz I lub II.

Jest to najpotężniejszy rodzaj wiatru znany na ziemi,

1	cyklon	tworzy się w strefie międzyzwrotnikowej	A	w Australii	nosi	I	tajfun
2	tornado	wyłącznie nad obszarami oceanicznymi	B	w Ameryce Północnej	nazwę	II	huragan

b) Zaznacz na mapie, zieloną kredką, obszar najbardziej narażony na ten rodzaj wiatru, którego dotyczy zdanie w podpunkcie **a)**.

Zadanie 20. /0-2p./

Na mapie zaznaczono literą X obszary występowania i wydobycia jednego z surowców energetycznych poniższa tabela prezentuje wydobycie w 7 krajach obu Ameryk.

Kraj	Wielkość wydobycia	Dane na	Jednostka *
Stany Zjednoczone	11072	2021-08	BBL/D/1K
Kanada	4508	2021-07	BBL/D/1K
Brazylia	3045	2021-07	BBL/D/1K
Meksyk	1740	2021-07	BBL/D/1K
Wenezuela	756	2021-10	BBL/D/1K
Kolumbia	730	2021-07	BBL/D/1K
Argentyna	511	2021-07	BBL/D/1K
Ekwador	494	2021-06	BBL/D/1K

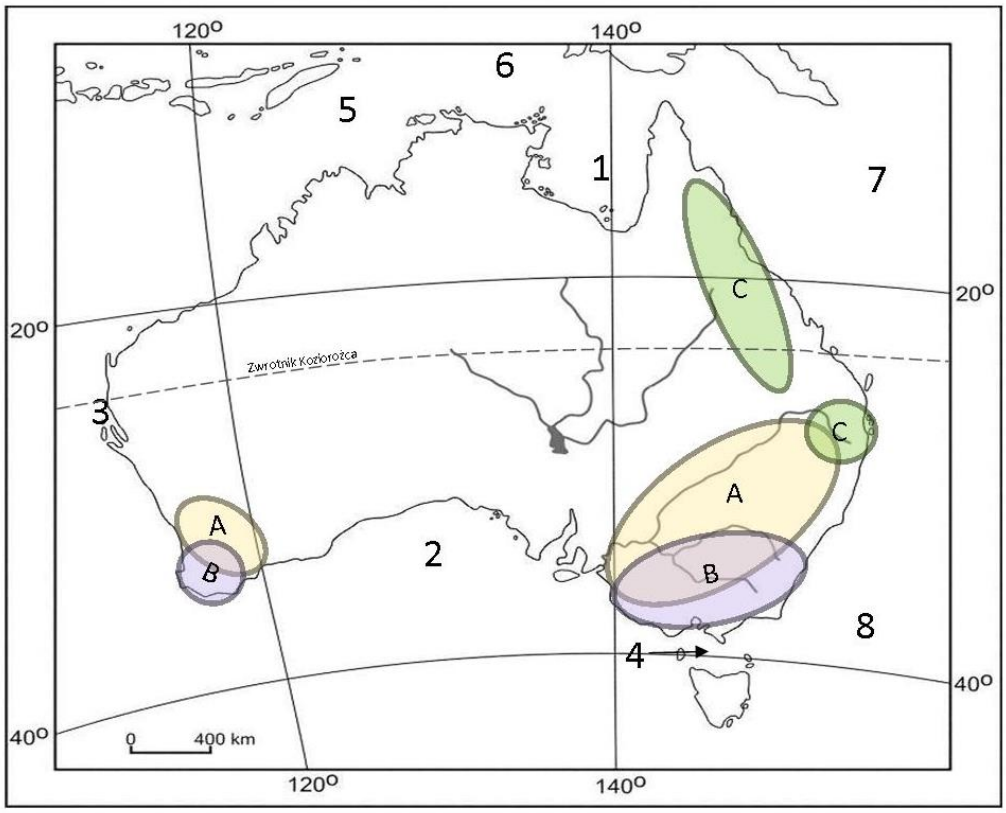
*baryłka na dobę w tysiącach Źródło: https://pl.tradingeconomics.com/

Podaj nazwę surowca oraz skrót nazwy organizacji międzynarodowej, której siedziba znajduje się w Wiedniu a jej celem jest ujednolicenie polityki dotyczącej wydobycia oraz wpływanie na poziom cen tego surowca.

Nazwa surowca ……,

Skrót nazwy organizacji …….. .

Mapa do zadań nr 21 – 25.

Zadanie 21. /0-5p./

Zaznacz • oraz literą na mapie / z dokładnością 1^{O} / położenie skrajnych punktów na terytorium Australii / użyj danych zamieszczonych w tabeli / a następnie oblicz rozciągłość południkową tego kontynentu.

Oznaczenie na mapie	Współrzędne geograficzne	Nazwa przylądka
W	28°35´S 153°39´E	Byrona
X	10°41´S 142°32´E	Jork
Y	26°09´S 113°09´E	Steep
Z	39°08´S 146°25´E	Wilsona

Obliczenia:

Odpowiedź:…….

Zadanie 22 /0-2p./

Na podstawie danych z tabeli oblicz kąt padania promieni słonecznych dla najbardziej na zachód wysuniętym punkcie na terytorium Australii w dniu równonocy jesiennej. Podaj po której stronie nieba widoczne jest górujące Słońce.

Obliczenia:

Odpowiedź:…….

Zadanie 23. /0-3p./

Zaznacz na mapie Australii literą **G** miejsce, gdzie Słońce najwyżej górowało w dniu przesilenia zimowego. Uzasadnij wybór.

……
……
……
……
…… .

Zadanie 24. /0-3p./

Na mapie konturowej Australii literami A do C znaczono obszary niektórych upraw. Przyporządkuj obszary do uprawianych tam roślin, do jednego obszaru można przyporządkować tylko jedną uprawę.

pszenica , ryż, trzcina cukrowa, winorośl, buraki cukrowe, rzepak

A - ……

B - ……

C - ……

Zadanie 25. /0-8p./

Nazwij morza, cieśniny i zatoki zaznaczone na mapie Australii cyframi 1 – 8.

Oznaczenie	**Nazwa obiektu**
1	*Zatoka* ……
2	*Zatoka* ……
3	*Zatoka* ……
4	*Cieśnina* ……

5	*Morze* ……..……
6	*Morze* ……..……
7	*Morze* ……..……
8	*Morze* ……..……

Zadanie 26. /0-13p./

Przeczytaj zdania, które dotyczą informacji zawartej w literaturze, **skreśl** tę część zdania, która zawiera **błędną** informację.

1. Wyspa Wielkanocna to część ***Chile / Peru***, oficjalnie przyłączona doń w 1888 roku.

2. Monolityczne rzeźby wykonane z tufu wulkanicznego, z których słynie Wyspa Wielkanocna noszą nazwę ***moai / pukao.***

3. Święta góra Aborygenów, czczona od tysięcy lat nosi nazwę ***Tjukurpa/ Uluru.***

4. Czerwono - rdzawa skała będąca świętym miejscem dla plemienia Anangu ozdobiona licznymi ***płaskorzeźbami / malowidłami***.

5. W języku Guarani nazwa Iguazú oznacza ***„wielką skałę” / „wielką wodę”.***

6. Park Narodowy Iguazú został utworzony w latach 30-tych XX wieku i jest największym rezerwatem ***florystycznym / geologicznym*** Ameryki Południowej.

7. Olbrzymie geoglify – „odkryte” w 1926 r. są atrakcją pustyni ***Mojave / Nazca.***

8. W każdej wiosce ludu Konso znajduje się budynek o nazwie mora, Mogą przebywać w nim tylko ***mężczyźni i chłopcy / kobiety i dziewczynki***, spędzając czas na grach, zabawach oraz rozmowach.

9. Populacja Konso jest znaczna, liczy około 300 tys. osób, zamieszkuje ona w ***Namibii / Etiopii***

10. Ponad połowę powierzchni Wyspy Magnetycznej zajmuje Park Narodowy ze szczytem ***Mt Cook / Mt Strzelecki*** (497 m n.p.m.), który wznosi się dokładnie w jej środku.

11. Wielka Rafa Koralowa w pobliżu Australii rozciąga się południkowo na długości około 2000 km – od Cieśniny Torresa, nie - znacznie przekraczając zwrotnik ***Koziorożca / Raka***.

12. ***Porto Alegre / Kurytyba*** to największe skupisko Polaków i osób polskiego pochodzenia w Brazylii.

13. Historia polskiego masowego osadnictwa w Brazylii sięga wieku ***XV / XIX***.

Brudnopis: